

Mood swings

In tegenstelling tot vier jaar geleden ging ik nu toch niet met een gerust hart slapen. Hoewel de kaarten gunstig lagen — de website FiveThirtyEight gaf Biden 89 procent kans op de overwinning — was het niet ondenkbaar dat de peilingen het Trump-effect weer onderschat hadden. En ja hoor, toen ik 's ochtends de krant op mijn mobieltje checkte leek het weer van dat: de kaart van Amerika kleurde rood. De polls leken er opnieuw naast te zitten, maar ze hadden daar wel voor gewaarschuwd. Omdat veel Democraten met de post stemmen terwijl Republikeinen naar het stemhokje trekken, zouden in een aantal staten eerst voornamelijk Republikeinse stemmen geteld worden waarna er geleidelijk een Democratische blue shift zou optreden.

Net zoals in een vlakke etappe van de Tour de France lag een groep vroege vluchters op kop en zou het een kwestie van tijd zijn voor het Democratische peloton de Republikeinse kopgroep zou inhalen. Nu bleken er wel tien van zulke etappes tegelijkertijd aan de gang: van Wisconsin in het noorden tot Florida in het zuiden. In sommige staten zoals Florida was de voorsprong van Trump al zo groot dat hij daar al snel tot winnaar werd uitgeroepen. Moest ik me zorgen maken, of vertrouwen op de polls? Voornamelijk Pennsylvania baarde me zorgen. Met twee derde van de stemmen geteld lag Trump 15 procent voor op Biden. Dat leek me een enorme kloof maar uiteindelijk bleek de Democraat voldoende kracht in zijn kuiten te hebben zodat ik zaterdag toch een zucht van opluchting kon slaken. Voorlopig.

Het Amerikaanse kiessysteem lijkt wel ontworpen om de presidentsrace zo spannend mogelijk te maken. Je hoeft geen meer-

derheid van de kiezers achter je te hebben om te winnen. Vaak is enkel een miniem stemmenoverschot in een cruciale swing state van belang. In dat opzicht lijkt het dus meer op een sportwedstrijd waar een bal tegen de lat of een millimetersprint het verschil tussen winst en verlies bepalen. Misschien is het daarom ook niet zo verwonderlijk dat Nate Silver, de oprichter van FiveThirtyEight en Amerika's gerenommeerdste verkiezingsvoorspeller, eerst furore maakte als analist van baseball games. Toen hij in 2008 de uitslag voor 49 van de 50 staten correct voorspelde, werd hij plotsklaps de belangrijkste stem in de poll-wereld. Maar hoge bomen vangen veel wind en sinds Trumps verrassende overwinning op Clinton krijgen hij en zijn medepollers heel wat kritiek. Kunnen we die polls en modellen wel vertrouwen, of is het beter je oor te leggen bij de man op de straat of af te gaan op je politiek buikgevoel?

In zijn column 'Casper grijpt een kans' gaat Casper Albers dieper in op deze vraag en neemt het op voor de pollers. Bezien vanuit de kansrekening doen zij het zeker niet slecht en veel van de kritiek op hen komt van verkeerde interpretaties van wat hun voorspellingen eigenlijk betekenen. Helaas is deze column de laatste in de reeks, want vanaf deze maand wordt Albers onderzoeksdirecteur bij het psychologisch instituut aan de Rijksuniversiteit Groningen. We wensen hem veel succes bij deze nieuwe baan en danken hem van harte voor de leuke en leerzame stukjes die hij de afgelopen jaren voor ons neerpende. ❖

Raf Bocklandt, hoofdredacteur

Korteweg-de Vries Instituut, Universiteit van Amsterdam